

Suvekodu muutus viimasel päeval talvekoduks

1.-12. augustil oli Jönköpingi lähistel asuv vana hea skaudilaager Metsakodu 70-le eesti lapsele ja 20-le personalile suvekoduks. Laagriõu ja luigejärv oli täis laste naeru ja kilkeid ning tuutu-luutu kutsus lapsi lipurivvi.

12-päevane suvelaager oli nii lastele kui juhtidele koolivaheaja üheks tegevusrohkemaks ajaks, sest igas päevas oli võimalus osaleda paljudes vahvates tegevustes. Juhid püüdsid oma positiivse energiaga haarata lapsi kaasa nii sportimisse, kunsti- kui skautlikesse tegevustesse.

Suvekodu avati pidulikult Hiimäel

Suvekodu pidulikuks avamiseks koguneti kõrgele Hiimäele, et seal üheskoos hetkeks kuulata looduse hääli ja vaadata üle puudelatvade alla luigejärvele. Selle vaikse seisakuga kutsutakse lapsi kuulama ja märkama loodust meie ümber. Neile, kes on harjunud käima ringi klapid peas ja nutitelefoni pihus, on see suur kontrast. Tuulekohin puudelatvades, sookurgede hüüded, ämblikuvõrgud kasteheinas.

Suurepäraselt sobisid sellesse hetke Marie Heibergi luuletus "Põhja-vaim", mille esitas laagrijuhataja **Sirle Sööt** ning kaks rahvaviisi parmupillil **Terje Wahlquistilt**. Seejärel tutvustati lastele laagripersonali ja süüdati laagrituli, mille viis laternaga kööki kolde alla laagri vanim laps 14-a. **Helena Aus**.

Hommikune jooks ja võimlemine

Kõiki, kes tahtsid päeva alustada virgutava jooksuga, äratati juba kell 7.30. Kuigi igal hommikul see arv veidi muutus, oli vapraid poisse ja tüdrukuid jooksurajale minemas alati 20-30 ringis. Pärast jooksmist oli võimalus ka kiireks supluseks järves. Ülejäänud said virgutava võimlemise 8.30, et päeva sündmusteks valmis olla. Mitu tuba suutis kuni lõpuni ühtse meeskonnana igal hommikul jooksurajale minna, aga oli ka neid tublisid, kes pidid end üksi motiveerima. „Vastupidavuse korral ootab mind auhind,“ teadis **Laura Murphy**, kes käis oma toast ainukesena kõik korrad jooksmas. Kokku oli 21 jooksulast, kes võisid end võitjateks pidada ja laagri lõpus ka auhinnatud said. Laagri juht ja jooksu eestvedaja **Sirle Sööt** loodab siiralt, et nende 8 jooksuhommikuga saab nii mõnigi laps endale uue ja tervisliku harjumuse oma ellu.

Röövlitütre Arabella otsingud

Selle aasta teema kasvas välja Eesti aastateemast - meri. Suvekodu juhid lisisid omalt poolt mereröövlid ja Arabella. Lastele oli teemast juba enne laagrit teada antud ja nii olid agaramad lapsed läbi lugenud Aino Perviku raamatu „Arabella, mereröövli tütar“ või vaadanud samanimelist filmi. Ka Suvekodu raamatukogus oli mitu raamatut, mida loeti paaris toas õhtujutuna ette. „Mulle meeldis, et meie toa juht Edward igal õhtul Arabellast luges, kuigi jäin alati enne lõppu magama,“ meenutas **Romek Aus** viimasel päeval õhtujutu lugemisi.

PÕHJA-VAIM

Maria Heiberg

Mets mühab ümberringi.
Ma seisatan lagedal
ja mõtlen: Küll armas on elu
siin Põhja taeva all!

Kui sügav sinav süli
end laotab ta üle maa...
Ja kuuskede õõtsuvail ladvul
käib kohin tuulena.

Ja metsa puude varjul
kui heljuks õnne-aim,
kui laulaks lõputa laulu
me kaitsja Põhja-vaim...

„Päevaluure oli kõige lähedam päev,“ sõnas **William Saluveer** rõõmsalt. Kindlasti nõustuvad sellega paljud. Põnev matk algas Taaniel Tinaga (Edward Kess) kohtumisega. Tina näitas lastele mahalõigatud Arabella patsi, mille Raudpats oli saatnud teatega, et Arabella on tema juures pantvangis ning vabastab tüdruku vaid korraliku lunaraha eest. Laostunud mereröövlipealik Tina palus lastelt abi Arabella päästmisel. Nii saadetigi metsa seiklema seitse 10-liikmelist gruppi, mis olid moodustatud põhimõttel, et igas rühmas oleks nii nooremaid kui vanemaid. Laste ülesandeks oli koguda teekonnal nii palju raha, pärleid jt. väärisasju kui võimalik, et saaks Raudpatsi käest Arabella vabaks osta.

Rohkem pärleid sai see meeskond, kes ladus kividest suurima Arabella nime, lasi täpsemalt vibu ja viskas noolt. Nii 2 l mustikaid kui 1 l pohli maksis metsas 10 Metsakodu dollarit. Mustikaid ja pohli oli sellel aastal metsas palju. Nii said lapsed neid mõnuga süüa ja ka hulgi ”müügiks” korjata. Ainult osavusest ja nobedatest näppudest metsas ei piisanud. Muinasjutuvestjalt sai väärisasju ka Arabella loo tundmise eest. Üle jõe saamiseks tuli paadimehele näidata oma oskusi kompassi tundmises ning laulda ”Viljandi paadimeest”.

Kõige keerulisemaks ülesandeks oli õige köidisega puunukkude Tomi & Timi päästmine Suure kose ja Väikse kose juures. Nii said lapsed sõlmede õpitoas õpitut praktikas rakendada. „Kõik lapsed said päästmisega hakkama,“ kiitsid **Margit Nestra** ja **Mart Nyman** kõiki.

Lisaks mustikatele ja pohladele said 5 km matkarajal lapsed ka toekamat süüa. Grillrestil küpsetatud vorstikesed saia vahel maitseid värskes õhus ülihästi.

Lõpuks jõudsidki meeskonnad Raudpatsi maja juurde, kus neid võttis vastu Raudpatsi naine oma abiliseaga. Raudpatsi ennast polnud kodus aga võim oli seal majas naise käes. Seal algas tõeline kauplemine. Arabella sai vabastada meeskond, kellel oli ära anda kõige rohkem raha ja asju. Nii lahkusidki osad meeskonnad Raudpatsi majast poolpaljalt. Võiduhimu oli nii suur, et loovutati kõik mis vähegi kaasas ja seljas oli.

Päevaluuremängu võitis meeskond nr. 7 koosseisus **Angelica Suiste, Heidi Saluveer, Celine Sööt, Mináe Hedlund, Georg Markus Somelar, Thomas William Cordey, Linda Künnap, Ingrid Nyman, Linda Sarap ja Nele Rihma**.

Olümpiamänge peeti ka Suvekodus

Samal päeval, kui toimus XXXI olümpiamängude avamine Brasiilias, Rio de Janeiros, toimusid olümpiamängud kümnel alal ka Suvekodus. Päev oli täis pingutamist, eduelamusi kui ka kaotusekibedust, nagu spordis ikka. Õhtul lõkketule ääres autasustamisel sai igaüks tunda rahulolu, et oli suutnud läbida 10 ala nii hästi kui suutis. 6 medalit võitnud **Daniel Lindberg** oli kõige rohkem rahul vibulaskmise võiduga, sest see oli nii lahe ala. Vibulaskmise kohtunik **Kati Arendi** jäi rahule, et nii tehnilisel alal said lapsed üllatavalt häid tulemusi. 10 medalit võitnud **Jane Johansson** oli kõige rohkem üllatunud vigurslaalomi võidu üle, sest selle ala kohtunik Frederik Ross oli välja mõelnud tõeliselt keerulise raja.

Muidugi elas kogu laagripere kaasa traditsioonilisele munaistumise võistlusele, kus iga laps istus selg vastu seina, jalad 90-kraadise nurga all. Võitja selgitamiseks kulus 41 min 36 sek, kui kolm tüdrukut kaasahaaravas heitluses selgitasid paremuse: 1. koht kuulus **Grete Rahnelile**, 2. koht **Matilda Piotrowskile** ja 3. koht **Heidi Saluveerile**.

Skaudioskused ja ööbimine väljas

Tihe seenevihm ja päike vaheldumisi saatsid eelviimase päeva õuetegevusi. **Mart Nymani** ja **Toomas Liivi** eestvedamisel õpiti mitmeid elulisi oskusi. Igaüks sai käes hoida nuga mõni ka kirvest. Paljud ehitasid silda üle kraavi, ehitasid tuulevarju. **Terje Wahlqvist** rääkis hiljem toreda loo, et kui tüdrukud olid tema kirvega töötamist mõnda aega jälginud, siis ütles **Marie Amalie Kristjan** talle diplomaatiliselt: „Ma ei taha su oskusi kuidagi halvustada, aga see töö võtab sul ikka väga palju aega.”

Selle päeva tippündmuseks oli võimalus ööbida väljas enda ehitatud tuulevarjus või Uudismaa tuuleonnis. Hoolimata sellest, et õhutemperatuur oli langenud 3C-ni, kasutasid 8 suuremat poissi ja 7-aastane **Ingrid Nyman** seda võimalust. „Olen oma õe pärast väga uhke,” ütles **Alice Nyman** järgmisel hommikul söögilauas. Koos juhendaja **Mardiga** tehti kõigepealt lõke ja seati ööbimispaik korda, et veeta öö metsas. Hommikujooksjad leidsid vaprad ööbijad juba lõkke ümber askeldamas. „Üks kärssanud kummik ja noaga haavatud näpp on selle väärtusliku kogemuse hind,” ütles **Mart Nyman**, kes jäi kõigi väljas ööbijatega väga rahule.

Kunstiline tegevus köitis kõiki

Praktikandid olid asendamatud abilised kõigis tegevustes, aga eriti hästi juhendasid **Liisa Sarap**, **Piia Künnap**, **Kati Arendi** ja **Annie Lindgren** sõbrapaela punumist, pärlimustri valmistamist, liputähestiku ja tantsude õppimist. **Terje Wahlqvisti** juhendamisel suutsid tüdrukud isegi mitut asja korraga teha – laulsid hõbehäälselt „Kaugel külas” ja tegid samal ajal käsitööd.

Kadri Algeuse kunstiprojekt „Elu jõe kaldal” haaras kõiki ja kujunes lausa mitmepäevaliseks ettevõtmiseks, sest ideid tuli töö käigus aina juurde ja nii sai igast tööst omapärane maastik.

Kahel õhtul toimunud kultuurikohvikus kirjutati üksteisele kirju. Värviliste tuledega kaunistatud söögisaal, kus mängis eestikeelene muusika, inspireeris häid mõtteid ja soove paberile panema.

Suveteatri asemel toimus sellel aastal show ”Suvokodu otsib superstaari”. Sellel õhtul esineti nii sõnaliste numbrite kui ka tantsu ja lauluga. Esikohale tuli mininäidend, kus publikut naerutasid lumemememm (**Arvid Saluveer**), verivorst (**Henrik Randmann**), juust (**Markus Randmann**), porgand (**Karl Leesment**) ja sardell (**William Saluveer**). Žürii liige kapten Trumm (**Ivo Mikson**) tõstis esile mitmeid tantsijaid, avaldades lootust, et nii mõnestki tulevikus päriselt staar saab. Žürii esimees tädi Rumpumpel (**Sirle Sööt**) kutsus kõiki Stockholmi Eesti Huvikooli draamastuudiosse, kus saab õppida esinemisioskust ja – julgust, mida elus väga vaja läheb.

Kõht oli täis ja meel oli hea

Selle eest, et kõik laagris osalejad oleksid energilised ja heatujulised, hoolitses võrratu kokk **Lija Langerpaur**, keda pärast sööki kõik lapsed alati siiralt ja valjuhäälselt tänasid. Lija pole mitte ainult suurepärase perenaine vaid ka esmaklassiline tantsujuht. Ta pani kõik juhendajad Spice Girls ”Spice Up Your Life” tantsunumbrit harjutama ning talentide õhtu avatigi juhtide shownumbriga. Kiitust väärivad ka koka väsimatud abilised **Taave Sööt Vahermägi**, **Liine Jaanivald** ja **Elvi Laik**, kes suutsid laste kõhud täita hommikust õhtuni ja vajadusel ka öötundidel.

Vanad tegijad ja uued juhid

Suvokodu selle aasta meeskond oli hea kompott vanadest ja uutest juhtidest ning praktikantidest. Veel nädal paar enne Suvokodu teatasid takistustest mitu vana kogenud juhti, siis murdis üks praktikantidest reisil olles jala, teine haigestus päev enne laagrit. Elus on ikka nii, et ühe õnnetus annab teisele hea võimaluse. Nii said kaasa viimasel hetkel Eestist noorkotkas **Johan Juul** ja City terminalist lapsi peale

võttes otsustati kaasa võtta õde laagrisse saatma tulnud **Liisa Sarap**, kes praktikantide taotlusvoorus esialgu välja jäi.

Kuldaväärt on sellised kogenud kakskeelsed juhid nagu näiteks **Toomas Liiv**, kes on ise aastaid lapsena Suvekodus käinud ja ka varem olnud praktikant. Sellel aastal kasvasime taimelava lisaks, andes võimaluse töötada praktikandina **Katrin Arendile**, **Annie Lindgrenile** ja **Pia Künnapile**, kes kõik varem Suvekodu lapsed olnud ja teavad rutiine ja laste ootusi. Meeskonna pidev uuenemine annab värskaid mõtteid ja töövõtteid juurde. Kui Eestist kogenud pedagoogide kaasamine on väga vajalik tugeva eesti keele hoidmiseks laagris, siis vanad tegijad, nagu näiteks **Mart Nyman** ja **Andrus Lipka Terras**, aitavad alal hoida rootsieestlaste laagritraditsioone.

Kes teeb, sel juhtub

Kui 70 last koos toimetavad, siis saab ikka mõni sõrm, varvas või põlv aeg-ajalt haiget. Eestist pärit füsioterapeut ja jalgpallimeeskonna spordiarst **Frederik Ross** ja politseinik **Mart Nyman** olid alati operatiivselt aitanud, kui keegi vajab tohterdamist. Paar korda tuli käia ka Jönköpings haiglas arsti juures, kuid õnneks oli tegemist vaid kergemate põrutustega.

Sellel aastal arutleti lastega töötoas „Aita sõpra” erinevaid hädastsenaariumeid ja mininäidendites esitati situatsioone, kus probleemidele leiti positiivseid lahendusi. Juhtidele toimus esmaabikoolitus ja vetelpääste õppus. Kogu laager tegi läbi tuleohutusõppused ja ujumistestid. Nii suure arvuga lastelaagri korraldamisel ei piisa sellest, et kriisiplaan on paberil olemas, vaid see peab ka õnnetuste korral realselt töötama.

Pahupidi päev ja jõulupidu üllatasid lapsi

Lastel oli nalja kui palju, kui ühel hommikul ärkasid nad selle peale, et nende toavanem luges neile voodiveerel unejuttu. **Petra Kulli Norlin** hõõrus ärgates oma silmi ja küsis segaduses oma toavanemalt, kes istus täpselt samas kohas kus eelmisel õhtul unejuttu lugedes, et kui kaua sa oled siin unejuttu lugenud? Kui toavanem teatas, et nüüd peab discoriided selga panema ja lipurivisse minema, oli hämmeldus suur. Kui lapsed nägid, et lipp juba lehvis ja korrapidaja andis käsu tulla kõige pisemal tüdrukul ja poisil lippu langetama, hakkasid nad aimama, et midagi on väga viltu. Hommikujooksu asemel oli disco ja seejärel õhtusöök- lihapallid. Nii kulgeski päev tagurpidi: õhtusöök, oode, lõuna, hommikusöök ja lipu heiskamine õhtuhämaruses. Nurinat oli vaid selle üle, et hommikujooks jäi ära, muidu oli lastel lõbu laialt.

Kui laagri lõpupäevadel ilm täitsa külmaks kiskus, otsustasid juhid, et mis siis ikka, korraldame lõpuõhtul jõulupeo. Nii toodigi viimasel õhtul rohelisse saali kuusk, millele küünlad külge pandi. Kui keskpäeval rahet sadama hakkas, oli kõigil lusti kui palju. Lapsed kühveldasid raheterasid kokku ja mängisid lumesõda. Õhtuks oli aga päike taas väljas ja lumi sulanud ning pidulikule õhtusöögile mindi suvekleitidega.

Suvekodu mälestused fotodel ja filmis

Päikeselisi päevi ja rahesadu, lapsi kümnetes tegevustes aitasid jäädvustada fotodele **Ivo Mikson** ja **Aili Suiste Rundin**. Aili suureks hobiks on filmide tegemine. Nii valmiski film päevaluureseiklustest juba samal õhtul, mida lapsed said suurelt ekraanilt üheskoos pärast autasustamist vaadata. Fotosid on üle tuhande, millele on lastevanematel juurdepääs Suvekodu 2016 Facebooki kinnise grupi kaudu.

Hoidkem eesti keelt

Paljudel olid silmad märjad, kui suur sinine buss järgi tuli. Oligi läbi saanud seekordne Suvekodu. Palju uusi sõpru, palju uusi elamusi. Viimases lipurivis soovis juhataja kõikidele kaunist suvepuhkuse lõppu ja head kooliaastat . Ta pani lastele südamele õppida ja hoida ilusat eesti keelt ja tervitada alati Eesti lippu igas maailma nurgas, kus seda lehvimas nähakse.

2017 Suvekodu reklaam algab nagu ikka Stockholmi Eesti Kooli jõulupeol detsembri alguses. Suvekodu korraldajad kogunevad juba 24. septembril Veskijärvele, et analüüsida toimunut ja planeerida järgmist Suvekodu.

Täname Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumit ja rahvuskaaslaste fondi, Johan Kõppi nim. fondi, Eesti Komitee Fondi, Rootsi Eestlaste Liitu ning Eesti Skaudijuhtide Kogu Rootsis toetuse eest!

IRENE ARTMA, Suvekodu noorjuht

SIRLE SÖÖT, Suvekodu juhataja